

Sygn. akt IV U 562/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Natalia Lipińska

Protokolant: stażysta Sylwia Wardzała

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2015 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania R. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 21 kwietnia 2015 roku nr (...)

w sprawie R. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o wysokość emerytury

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 562/15

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 30 grudnia 2015 r.

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2015 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T., na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku z dnia 2 kwietnia 2015 r., przeliczył od 1 kwietnia 2015 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, należną R. L. emeryturę. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2004 r. do grudnia 2013 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 179,85%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 3.308,33 zł, wyniosła 5.950,03 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 35 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Tak wyliczona emerytura wyniosła 3.769,02 zł.

Odwołanie od tej decyzji wniosła R. L., domagając się jej zmiany i przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu zarobków za 2013 r. wykazanych w druku Rp-7 od grudnia 2014 r. wraz z odsetkami. W uzasadnieniu odwołująca podniosła, że w dniu 12 grudnia 2014 r. złożyła w organie rentowym zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za 2013 r. Druk o przeliczenie świadczenia wypełniła w obecności pracownika ZUS. Podała, że pierwszy raz składała taki wniosek i nie wiedziała, że należy zaznaczyć w nim cały punkt pierwszy. Wskazała, że

pracownik ZUS powinien zawiadomić ją o konieczności uzupełnienia wniosku, a takiej informacji nie otrzymała. Podkreśliła, że

w dniu 2 kwietnia 2015 r., właściwie poinformowana, wniosła o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem dochodów za 2013 r. i wydanie decyzji z wyrównaniem od dnia złożenia druku Rp-7, tj. od grudnia 2014 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu podał, że brak jest podstaw do wypłaty ubezpieczonej wyrównania emerytury od grudnia 2014 r. Wskazał, że przeliczył odwołującej świadczenie na podstawie art. 110 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z art. 133 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Podkreślił, że ogólną zasadą prawa ubezpieczeń społecznych jest wypłata świadczenia na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury lub renty (spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. ZUS powołał się przy tym na przepisy § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno- rentowe (Dz. U. z 2011 r. Nr 237, poz. 1412), art. 109 i art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Wskazał, że zgodnie

z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 6 marca 2013 r. (III AUa 1127/12), zakres przedmiotowy art. 133 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalno- rentowej, który pozwala na wypłatę świadczeń za okres 3 lat poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o przeliczenie w razie błędu organu rentowego, nie obejmuje wszystkich nieprawidłowości tego organu, lecz jest ograniczony jedynie do tych, które są następstwem błędu w jego działaniu (odmowa przyznania świadczenia i zaniżenie jego wysokości). Nie dotyczy natomiast ujemnych następstw bezczynności tego organu, czy też wadliwie udzielonej informacji. Organ rentowy wskazał też, że odwołująca w grudniu 2014 r. nie po raz pierwszy składała wniosek

o emeryturę. Z wnioskiem takim wystąpiła bowiem już w lipcu 2013 r. i wniosek ten został prawidłowo wypełniony.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

Odwołująca R. L. urodziła się(...) r.

W dniu 8 grudnia 2008 r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Decyzją z dnia 16 grudnia 2008 r. ZUS Oddział w N. przyznał jej emeryturę od 1 grudnia 2008 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1998 r. do grudnia 2007 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 150,42%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 2.275,37 zł, wyniosła 3.422,61 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 29 lat i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Tak wyliczona emerytura wyniosła 1.992,14 zł. Wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia.

dowód:

- wniosek z dnia 08.12.2008 r.- k. 1- 3 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 16.12.2008 r.- k. 17-20 cz. II akt ZUS,

Decyzją z dnia 25 marca 2011 r. ZUS Oddział w N., uwzględniając wniosek z dnia 25 lutego 2011 r., przeliczył staż pracy ubezpieczonej. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie uległ zmianie. Podstawa wymiaru świadczenia po waloryzacji od

1 marca 2009 r. wyniosła 3.916,93 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 31 lat i 9 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Tak wyliczona emerytura wyniosła 2.386,01 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 25.03.2011 r.- k. 31-32 cz. II akt ZUS,

W dniu 22 lipca 2013 r. odwołująca złożyła w organie rentowym wniosek z tego samego dnia o przeliczenie stażu pracy i podstawy wymiaru świadczenia, przedkładając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) za lata 2009-2012. Decyzją z dnia 31 lipca 2013 r. ZUS Oddział w T. przeliczył ubezpieczonej okresy składkowe i nieskładkowe oraz podstawę wymiaru emerytury od 1 lipca 2013 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia ZUS przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2003 r. do grudnia 2012 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 177,33%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez aktualną kwotę bazową zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, tj. 3.080,84 zł, wyniosła 5.463,25 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 34 lata okresów składkowych oraz 5 lat i 5 miesięcy okresów nieskładkowych. Emeryturę wyliczono na kwotę 3.361,22 zł.

dowód:

- wniosek z dnia 22.07.2013 r. z załącznikiem- k. 43-44 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 31.07.2013 r.- k. 58 cz. II akt ZUS,

W dniu 21 lutego 2014 r. wpłynęło do organu rentowego zaświadczenie Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w K. o wysokości przychodu osiągniętego przez odwołującą w 2013 r. W zaświadczeniu podano, że odwołująca jest zatrudniona u tego pracodawcy od 1 stycznia 1991 r. Pismem z dnia 28 lutego 2014 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że płatnik składek przekazał ZUS zaświadczenie potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe oraz wysokość osiągniętego przez nią

w 2013 r. przychodu. W piśmie tym wskazał, że ponowne ustalenie wysokości świadczenia na podstawie tego zaświadczenia może nastąpić wyłącznie na wniosek zgłoszony przez ubezpieczoną lub jej pełnomocnika. Podał, że wniosek taki może być przesłany pocztą lub złożony w placówce ZUS albo zgłoszony ustnie do protokołu w tej placówce. Poinformował też, że za datę zgłoszenia wniosku uważa się datę złożenia wniosku w organie rentowym lub datę jego nadania za pośrednictwem przedsiębiorcy, uprawnionego do wykonywania działalności pocztowej w obrocie krajowym lub zagranicznym. Wcześniej, tj. w dniu

26 lutego 2014 r., wpłynął do organu rentowego wniosek ubezpieczonej z dnia 25 lutego

2014 r. o przeliczenie emerytury. Do wniosku tego odwołująca dołączyła to samo zaświadczenie. Decyzją z dnia 28 lutego 2014 r. ZUS Oddział w T. przeliczył ubezpieczonej staż emerytalny od 1 lutego 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 34 lata

i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Emerytura po waloryzacji od 1 marca 2014 r. wyniosła 3.463,29 zł. Decyzją z tego samego dnia, tj. 28 lutego 2014 r., organ rentowy dokonał rozliczenia należnej odwołującej emerytury w związku z osiągniętym przychodem w 2013 r. w okresie od 1 lipca 2013 r. do 31 lipca

2013 r. Wskazał, że łączny przychód ubezpieczonej w tym okresie przekroczył wyższą kwotę graniczną ustaloną dla tego okresu o 2.819,04 zł. Decyzją tą ZUS Oddział w T. zawiesił łączną kwotę świadczenia ubezpieczonej za lipiec 2013 r. na kwotę 3.361,22 zł

i ustalił, że za ten okres odwołująca pobrała nienależne świadczenie w takiej kwocie.

dowód:

- zaświadczenie o wysokości zarobków za 2013 r.- k. 64 cz. II akt ZUS,
- wniosek z dnia 25.02.2014 r. z załącznikiem- k. 67-68 cz. II akt ZUS,
- pismo ZUS z dnia 28.02.2014 r.- k. 64,

- decyzje ZUS z dnia 28.02.2014 r.- k. 71, 74 cz. II akt ZUS,

W dniu 11 grudnia 2014 r. odwołująca złożyła w organie rentowym wniosek o doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych, przedkładając zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) za 2013 r. oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za okres od stycznia 2013 r. do września 2014 r.

dowód:

- wniosek z dnia 11.12.2014 r. z załącznikami- k. 77-80 cz. II akt ZUS,

Wniosek z dnia 11 grudnia 2014 r. odwołująca składała w obecności pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. informacji ogólnej. Od siostry dowiedziała, że do wniosku ma dołączyć druk Rp-7 i zaświadczenie o zarobkach celem przeliczenia emerytury.

W ZUS zgłosiła pracownikowi, że chce wystąpić o przeliczenie emerytury. Pracownik wskazał jej, który ma wziąć druk. Druk ten odwołująca wypełniła samodzielnie w obecności pracownika. We wniosku odwołująca zakreśliła punkt: „doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych”. Wypełniając wniosek, odwołująca świadomie nie skorzystała z pomocy pracownika zatrudnionego na sali obsługi klientów na stanowisku ds. obsługi świadczeń emerytalno- rentowych, ponieważ wcześniej pracownik taki udzielił jej nieprawdziwej informacji. W kwietniu 2015 r. pracownik ZUS zauważył, że już w grudniu odwołująca złożył druk RP-7 za 2013 r., w związku z czym jej żądanie przeliczenia świadczenia wpisał do protokołu i nie kazał jej sporządzać odrębnego wniosku.

dowód:

- częściowo zeznania odwołującej R. L.- 00:07:24, 00:19:10, 00:36:03,

Do zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. informacji ogólnej wynikającego z „Karty zakresu obowiązków i odpowiedzialności oraz uprawnień pracownika” należy: 1) kierowanie klientów przychodzących do sali obsługi klientów na stanowiska właściwe dla załatwienia sprawy, 2) organizowanie kontaktów klientów z pracownikami wykonującymi pracę poza salą obsługi klientów, 3) wydawanie druków, formularzy oraz materiałów informacyjnych, w tym formularzy służących do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, 4) udzielanie wstępnych informacji dotyczących: zakresu praw realizowanych w ZUS i terminów ich realizacji, zastosowania obowiązujących w ZUS formularzy i druków oraz sposobu ich wypełniania, miejsc przechowywania dokumentacji zlikwidowanych zakładów pracy oraz jednostek ZUS właściwych do realizacji umów międzynarodowych, 5) wydawanie klientom zaświadczeń przygotowanych przez komórki merytoryczne, 6) przyjmowanie od klientów korespondencji (pism, wniosków, dokumentów) nie wymagającej weryfikacji merytorycznej, 7) rejestracja przyjętej korespondencji oraz 8) przekazywanie korespondencji klientów do poszczególnych komórek organizacyjnych Oddziału.

dowód:

- zakres obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. informacji ogólnej- k. 40 as,

Do zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na sali obsługi klientów na stanowisku ds. obsługi świadczeń emerytalno- rentowych wynikającego z „Karty zakresu obowiązków i odpowiedzialności oraz uprawnień pracownika” w zakresie informacji udzielanej klientom oraz pomocy przy wypełnianiu wniosków należy w szczególności:

1) udzielanie informacji klientom zgłaszającym się na stanowiska obsługi klientów

w zakresie: przepisów prawnych mających zastosowanie w ich sprawach, przeliczania lub ponownego ustalania wysokości świadczeń, kompletowania dokumentacji niezbędnej do załatwienia wniosków o świadczenia i stanu, w jakim znajduje się realizacja wniosku

o przyznanie świadczenia, 2) udzielanie pomocy i instruktażu w wypełnianiu formularzy

i wniosków, 3) przyjmowanie i wstępna weryfikacja wniosków i dokumentacji w sprawach dotyczących: ustalania prawa do świadczeń, wyliczenia kapitału początkowego, przyznania świadczeń w drodze wyjątku oraz przeliczania lub ponownego ustalania wysokości przyznanych świadczeń i niezrealizowanych świadczeń, 4) przyjmowanie reklamacji związanych z wypłatą świadczeń emerytalno- rentowych, 5) udostępnianie świadczeniobiorcom danych będących w posiadaniu ZUS zawartych w aktach świadczeniobiorcy lub systemie Informatycznym oraz 6) udzielanie wyjaśnień w indywidualnych sprawach dotyczących przyznania lub odmowy przyznania świadczenia, sposobu ustalania jego wysokości i dokonanych potrąceń.

dowód:

- zakres obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. informacji ogólnej- k. 40 as,

Decyzjami z dnia: 19 grudnia 2014 r. i 12 marca 2015 r. ZUS Oddział w T. przeliczył odwołującej staż pracy. W decyzji z dnia 19 grudnia 2014 r. do ustalenia wysokości świadczenia Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 35 lat i 5 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 5 miesięcy okresów nieskładkowych, zaś w decyzji z dnia 12 marca 2015 r.- 35 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Po zmianie stażu pracy wysokość emerytury ustalona decyzją z dnia 19 grudnia 2014 r. wyniosła 3.517,34 zł, zaś decyzją z dnia 12 marca 2015 r. 3.562,53 zł.

dowód:

- decyzje ZUS z dnia: 19.12.2014 r. i 12.03.2015 r.- k. 83, 90 cz. II akt ZUS,

W dniu 2 kwietnia 2015 r. odwołująca złożyła w organie rentowym do protokołu wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia za 2013 r. oraz podjęcie wypłaty świadczenia według najkorzystniejszego wariantu

z wyrównaniem od daty złożenia druku Rp-7. Zaskarżoną decyzją z dnia 21 kwietnia 2015 r. ZUS Oddział w T. przeliczył odwołującej emeryturę od 1 kwietnia 2015 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2004 r. do grudnia 2013 r. ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru na poziomie 179,85%. Podstawa wymiaru obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 3.308,33 zł, wyniosła 5.950,03 zł. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 35 lat i 6 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Tak wyliczona emerytura wyniosła 3.769,02 zł.

dowód:

- decyzja ZUS z dnia 21.04.2015 r.- k. 97 cz. II akt ZUS,

W dniu 17 kwietnia 2015 r. wpłynął do organu rentowego wniosek odwołującej

o ponowne ustalenie wysokości świadczenia w oparciu o zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) za 2014 r. Decyzją z dnia 30 kwietnia 2015 r. ZUS Oddział w T. przeliczył ubezpieczonej emeryturę od 1 kwietnia 2015 r., tj. od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych od stycznia 2005 r. do grudnia 2014 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia wzrósł do 181,90%, a emerytura wyniosła 3.802,93 zł.

dowód:

- wniosek z dnia 17.04.2015 r. z załącznikami- k. 99-102 cz. II akt ZUS,
- decyzja ZUS z dnia 30.04.2015 r.- k. 106 cz. II akt ZUS,

W dniu 14 maja 2015 r. odwołująca wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem

o ustalenie wysokości świadczenia w oparciu o zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu (druk Rp-7) za rok 1982 i 2008. Do wniosku dołączyła druk Rp-7 za 1982 r. i 2008 r. Odwołująca w sposób nieprawidłowy wypełniła wniosek z dnia 14 maja 2015 r. Telefonicznie wezwana została przez pracownika ZUS do skorygowania wniosku. Korektę wniosku ubezpieczona złożyła w dniu 15 maja 2015 r. Decyzją z dnia 23 lipca 2015 r. ZUS Oddział w T. przeliczył i wyrównał odwołującej świadczenie od kwietnia 2015 r. z uwagi na to, że decyzja przeliczająca emeryturę z dnia 17 kwietnia 2015 r. nie uprawomocniła się. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury ustalony został na poziomie 202,68%, Wysokość świadczenia wyliczonego według najkorzystniejszego wariantu z kwotą bazową obowiązującą w kwietniu 2015 r., tj. 3.308,33 zł, wyniosła 4.165,44 zł.

dowód:

- wniosek z dnia 14.05.2015 r. z załącznikiem- 108-111 cz. II akt ZUS, k. 33-35 as,
- uzupełnienie wniosku z dnia 15.05.2015 r.- k. 112 cz. II akt ZUS, k. 36 as,
- decyzja ZUS z dnia 23.07.2015 r.- cz. II akt ZUS,

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów i zeznania odwołującej.

Sąd pozytywie ocenił dowody z dokumentów, których autentyczność oraz wiarygodność, jak również poprawność materialna i formalna nie budziły wątpliwości, zaś ich treść i forma nie były kwestionowane przez strony postępowania. Brak było zatem jakichkolwiek podstaw, także takich, jakie należałoby uwzględnić z urzędu, aby dokumentom tym odmówić właściwego im znaczenia dowodowego.

Zeznania odwołującej R. L. Sąd uznał za wiarygodne tylko częściowo. Odmówił bowiem waloru wiarygodności jej twierdzeniom o tym, że to pracownik, do którego zgłosiła się w dniu 11 grudnia 2014 r., kazał jej zakreślić drugą pozycję punktu pierwszego wniosku. Ubezpieczona przyznała bowiem, iż wniosek wypełniła samodzielnie, jak również to, że zgłosiła się do pracownika, który przyjmuje wnioski, gdyż ten z okienka wcześniej wprowadził ją w błąd, a pracownik zatrudniony na stanowisku ds. informacji ogólnej, jak wynika z zakresu obowiązków znajdującego się w aktach sprawy, nie posiada uprawnień do weryfikacji dokumentów przedkładanych z wnioskiem. Nie zasługiwały też na wiarę twierdzenia ubezpieczonej, że składając w grudniu 2014 r. w ZUS wniosek chciała przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia, zgodnie z załączonym drukiem Rp-7 i doliczenia okresów składkowych w oparciu o zaświadczenie. We wniosku z dnia 11 grudnia 2014 r. ubezpieczona wyraźnie podała, że domaga się tylko doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych. We wniosku krzyżyk postawiła bowiem przy opcji: „doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych”. Nie zakreśliła natomiast pola: „przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia”. W toku zaś przesłuchania przyznała, iż ma świadomość, że w grudniu 2014 r. w sposób nieprawidłowy wypełniła wniosek. Zeznania odwołującej Sąd uznał za wiarygodne w pozostałym zakresie, ponieważ znalazły pokrycie w treści zgromadzonych w sprawie dokumentów.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 21 kwietnia 2015 r., w świetle ustalonego stanu faktycznego i obowiązujących przepisów prawa, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odwołująca R. L. zaskarżyła decyzję z dnia 21 kwietnia 2015 r., którą organ rentowy przeliczył jej podstawę wymiaru emerytury, uwzględniając wysokość zarobków wykazanych w druku Rp-7 za 2013 r. od 1 kwietnia 2015 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Kwestionując zaskarżoną decyzję, odwołująca domagała się wyrównania świadczenia od 12 grudnia 2014 r., kiedy to-
jak podała w odwołaniu- złożyła w ZUS druk Rp-7 za

2013 r., będący podstawą do przeliczenia świadczenia. Zarzuciła, że pierwszy raz składała wniosek, nie wiedziała, jak zakreślić druk, nie otrzymała odpowiedniej informacji, jak należy wypełnić druk, zaś przed Sądem przyznała okoliczność, że w grudniu 2014 r. udała się do pracownika przyjmującego wnioski. Nie skorzystała natomiast z pomocy pracownika, który udziela instruktażu w wypełnianiu wniosków i dokonuje weryfikacji dokumentacji, jaką składa się wraz z wnioskiem. W zeznaniach odwołująca wyraźnie podała, że taki pracownik, pomimo, że powinien być kompetentny, uprzednio wprowadził ją w błąd i dlatego składając wniosek w grudniu 2014 r., nie chciała korzystać z jego doradztwa. Odwołująca zarzuciła, że została wprowadzona w błąd przez organ rentowy i nie została wezwana przez pracownika przyjmującego wnioski do uzupełnienia wniosku.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że postępowanie w sprawach emerytalno- rentowych co do zasady jest postępowaniem wszczynanym na wniosek, chyba, że istnieją jakieś przesłanki do działania organu rentowego z urzędu. Jak stanowi przepis art. 116 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.), postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przyznanie świadczenia z urzędu może nastąpić tylko w przypadkach wyraźnie określonych w przepisach prawnych. Oznacza to tyle, że ZUS wszczyna konkretne postępowanie i ustala prawo do świadczenia po spełnieniu wszystkich warunków niezbędnych do jego nabycia, ale świadczenia i tak nie może wypłacić wcześniej niż od miesiąca, w którym złożono wniosek.

Z brzmienia art. 129 ust. 1 powołanej wyżej ustawy wprost wynika, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

Stosownie do treści art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

i rentach z FUS, w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, 2) za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, o którym mowa w pkt 1, jeżeli odmowa lub przyznanie niższych świadczeń były następstwem błędu organu rentowego lub odwoławczego. Zgodnie z powołanym przepisem, wypłata świadczenia za okres poprzedzający datę złożenia wniosku możliwa jest zatem tylko

w przypadku błędu organu rentowego. Błąd organu rentowego obejmuje sytuacje, w których organ rentowy miał podstawy do przyznania świadczenia, lecz z przyczyn leżących po jego stronie tego nie uczynił. Za takie przyczyny można uznać wszelkie zaniechania tego organu, każdą obiektywną wadliwość decyzji, niezależnie od tego, czy jest ona skutkiem zaniechania, pomyłki, celowego działania organu rentowego, czy też rezultatem niewłaściwych działań pracodawców albo wadliwej techniki legislacyjnej i w konsekwencji niejednoznaczności stanowionych przepisów (por. „Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz”, B. Gudowska, dr hab. K. Ślebzak, 2013 r., Legalis).

Dokonując analizy treści dokumentów znajdujących się w aktach sprawy Sąd ustalił, iż pismem z dnia 28 lutego 2014 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że płatnik składek przekazał ZUS zaświadczenie potwierdzające jej okresy składkowe i nieskładkowe oraz wysokość przychodu osiągniętego w 2013 r. W piśmie tym wskazał, że ponowne ustalenie wysokości świadczenia na podstawie tego zaświadczenia może nastąpić wyłącznie na wniosek zgłoszony przez ubezpieczoną lub jej pełnomocnika. W aktach organu rentowego, na karcie 64, istotnie znajduje się zaświadczenie płatnika składek z datą prezentaty: 21 lutego 2014 r. Pracodawca odwołującej sam wysłał zatem do ZUS zaświadczenie potwierdzające jej okresy składkowe i nieskładkowe oraz wysokość przychodu osiągniętego w 2013 r. Po otrzymaniu tego dokumentu, organ rentowy o fakcie powyższym poinformował odwołującą. W piśmie tym zaznaczył, że ponowne ustalenie wysokości świadczenia na podstawie wymienionego wyżej zaświadczenia może nastąpić wyłącznie na wniosek zgłoszony przez odwołującą lub jej pełnomocnika. Wskazał, że wniosek taki może być przesłany pocztą lub złożony w placówce ZUS albo zgłoszony ustnie do protokołu w tej placówce. Organ rentowy poinformował też ubezpieczoną, co zgodnie z przepisami, uznaje się za datę zgłoszenia wniosku.

Organ rentowy już wcześniej dysponował zatem zaświadczeniem o wysokości przychodu odwołującej za 2013 r., ponieważ otrzymał go od pracodawcy, nie zaś od ubezpieczonej. Wykazał przy tym inicjatywę i dopełnił obowiązku poinformowania odwołującej, że ma taki dokument oraz o konieczności złożenia wniosku celem przeliczenia świadczenia.

W dniu 26 lutego 2014 r. odwołująca przedłożyła w ZUS ten sam dokument wraz z wnioskiem o przeliczenie świadczenia, w związku z czym decyzją z dnia 28 lutego 2014 r. ZUS przeliczenia takiego dokonał poczynając od 1 lutego 2014 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia wysokości emerytury Zakład uwzględnił wnioskodawczyni 34 lata i 8 miesięcy okresów składkowych oraz 5 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Emerytura po waloryzacji od 1 marca 2014 r. wyniosła 3.463,29 zł.

Kolejny wniosek o przeliczenie emerytury odwołująca złożyła w organie rentowym w dniu 11 grudnia 2014 r. W tym miejscu należy zwrócić szczególną uwagę na wystosowane do ubezpieczonej pismo organu rentowego z dnia 28 lutego 2014 r., ponieważ kwestionując zaskarżoną decyzję ubezpieczona opiera swoje przekonanie na tym, iż organ rentowy dopuścił się błędu przeliczając należną jej emeryturę dopiero od kwietnia 2015 r., podczas, gdy przeliczenia takiego powinien dokonać od grudnia 2014 r., bo wówczas przedłożyła mu zaświadczenie o przychodzie za 2013 r. i druk Rp-7 za 2013 r. W ocenie odwołującej, już wówczas ZUS powinien coś zrobić i w sposób właściwy pokierować jej sprawą.

Z takimi zarzutami nie można się zgodzić, ponieważ to organ rentowy poinformował odwołującą, że pracodawca przedłożył mu zaświadczenie o wysokości osiągniętego przez nią przychodu w 2013 r., zawiadomił ją o tym fakcie i pouczył o konieczności złożenia wniosku o przeliczenie.

Skoro więc w dniu 11 grudnia 2014 r., nie zaś w dniu 12 grudnia 2014 r., jak wynika z treści odwołania, odwołująca złożyła w ZUS wniosek o doliczenie okresów składkowych i nieskładkowych, a w załączeniu tego wniosku przekazała zaświadczenie, którym organ rentowy dysponował już od 21 lutego 2014 r. i w związku z jego otrzymaniem poinformował odwołującą o konieczności wystąpienia do ZUS o przeliczenie świadczenia, nie można wbrew treści wniosku z dnia 11 grudnia 2014 r. odczytywać intencji ubezpieczonej.

Wobec takiej treści wniosku, ZUS nie mógł w zastępstwie odwołującej postanowić o przeliczeniu podstawy wymiaru świadczenia, skoro zaświadczeniem o wysokości jej przychodu za 2013 r. dysponował od lutego 2014 r. Organ rentowy nie miał podstaw do tego, aby zakładać, że wniosek z dnia 11 grudnia 2014 r. został wypełniony w sposób nieprawidłowy, a odwołująca domagała się czegoś innego niż doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych. To organ rentowy był inicjatorem całego postępowania w związku z wpływem do organu zaświadczenia pracodawcy i pouczył odwołującą o konieczności złożenia stosownego wniosku celem przeliczenia emerytury.

W wyroku z dnia 26 czerwca 2013 r., III AUa 1748/12 (Legalis nr 736525) Sąd Apelacyjny w Krakowie podkreślił, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych mają charakter bezwzględnie obowiązujący i nie mają na ich gruncie zastosowania zasady współżycia społecznego, a więc nie ma możliwości odstępstwa od istniejących regulacji prawnych, z uwagi na szczególne okoliczności życiowe świadczeniobiorców. Bez znaczenia dla realizacji prawa do świadczeń jest kwestia świadomości prawnej ubezpieczonych, a tym samym nie ma znaczenia przekonanie wnioskodawcy, że świadczenie mu się należy bez złożenia w tym zakresie wniosku.

Ze znajdującego się w aktach sprawy zakresu obowiązków pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. informacji ogólnej wynikającego z „Karty zakresu obowiązków i odpowiedzialności oraz uprawnień pracownika”, a do takiego w dniu 11 grudnia 2014 r. odwołująca zwróciła się o pomoc, wynika, że w ogóle pracownik taki nie ma uprawnień do tego, aby oceniać przedkładane przez ubezpieczonych wraz z wnioskiem dokumenty. W dniu 11 grudnia 2014 r. pracownik, do którego zgłosiła się odwołująca, mógł jej zatem udzielić tylko wstępnych informacji dotyczących stosowanych przez ZUS formularzy

i druków oraz sposobu ich wypełniania. Pracownik zatrudniony na stanowisku ds. informacji ogólnej nie miał upoważnienia do weryfikacji dokumentacji dołączonej do wniosku, w przeciwieństwie do pracowników zatrudnionych na sali obsługi klientów na stanowiskach ds. obsługi świadczeń emerytalno- rentowych, ale do takiego pracownika tego dnia odwołująca się nie udała. Pracownicy zatrudnieni na stanowisku ds. obsługi świadczeń emerytalno- rentowych mają większe kompetencje. Kompletują dokumentację niezbędną do załatwienia wniosku oraz przeliczają lub ponownie ustalają wysokość przyznawanych świadczeń. Gdyby w dniu 11 grudnia 2014 r. odwołująca udała się do pracownika zatrudnionego na stanowisku ds. obsługi świadczeń emerytalno- rentowych, to wstępnie mógłby on dokonać weryfikacji przedłożonych wraz z wnioskiem dokumentów i wskazać, który punkt wniosku w związku z tym należy zakreślić. Za nieprawidłowo wypełniony wniosek, co podnosi obecnie odwołująca, winy nie może ponosić pracownik, który uprawniony jest tylko do wskazania druku i udzielenia informacji, że w druku należy zakreślić odpowiednie pole, natomiast nie jest upoważniony do wstępnej weryfikacji dokumentów.

W takich okolicznościach sprawy, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do przyjęcia błędu organu rentowego. Pismem z dnia 28 lutego 2014 r. ZUS poinformował bowiem odwołującą, że jest w posiadaniu zaświadczenia o wysokości osiągniętego przez nią w 2013 r. przychodu, gdyż przesłał je pracodawca oraz o koniczności wystąpienie ze stosowanym wnioskiem celem przeliczenia świadczenia. Skoro organ rentowy wniosek taki otrzymał, nie mógł przyjąć, że ubezpieczona oczekuje czegoś więcej niż to, o co we wniosku tym wносиła. We wniosku z dnia 11 grudnia 2014 r. domagała się tymczasem tylko doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych.

Mając na uwadze wszystkie te okoliczności stwierdzić należało, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Wobec tego, na mocy powołanych wyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji ZUS Oddział w T. z dnia 19 grudnia 2014 r., o czym orzekł w sentencji wyroku.